

Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449

Školní preventivní program – Škola bez drog

Č. j. Gymoza 819/2022, VP/2022/15

Školní rok 2022 – 2023

Identifikační údaje

Název školy/ adresa:	Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449
IČO:	48161063
IZO:	600012425
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Kontakty:	tel: 466 412 839
e-mail:	reditel@gymozart.cz
www stránka:	www.gymozart.cz
Ředitel školy:	Mgr. Petr Harbich
Zástupci ředitele:	Mgr. Jana Veselková
Výchovný poradce:	Mgr. Radomíra Klempířová (zastupuje Mgr. Soňa Chalupová)
Školní metodik prevence:	Mgr. Soňa Chalupová
Školní psycholog:	Mgr. Vendula Vojtová
Kariérový poradce:	Mgr. Michaela Plhová
Realizační tým:	celý pedagogický sbor nepedagogičtí pracovníci školy všichni žáci rodiče

Školní poradenské pracoviště: VP, ŠMP, školní psycholog, kariérový poradce a ředitel školy

Obsah

6. Preventivní program pro školní rok 2022/2023	2
6.1 ÚVOD	2
6.2 INFORMACE O ŠKOLE	2
6.3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	2
6.4 STANOVENÍ CÍLE	3
6.4.1 Dlouhodobé cíle.....	3
6.4.2 Krátkodobé cíle.....	4
6.5 METODY PRÁCE	8
6.6 UKAZATELE ÚSPĚCHU	8
6.7 Aktivity pro zúčastněné v rámci PP	8
6.7.1 AKTIVITY PRO PEDAGOGY V RÁMCI PP	8
6.7.2 AKTIVITY PRO RODIČE	9
6.7.3 AKTIVITY PRO ŽÁKY.....	9
6.8 HODNOCENÍ /EVALUACE	9
6.9 REPRESE.....	9

6. Preventivní program pro školní rok 2022/2023

6.1 ÚVOD

Škola sestavila tento program jako základní nástroj prevence rizikového chování. Program je závazný a na konci školního roku je vyhodnocen. Navazuje na minimální programy z let minulých. Je vždy přizpůsoben současným potřebám školy a aktuálnímu stavu.

6.2 INFORMACE O ŠKOLE

Gymnázium se nachází v ulici Mozartova. Součástí areálu je venkovní respirium a hřiště, které by mělo být v budoucnu rekonstruováno. Škola má vlastní jídelnu. V současné době školu navštěvuje 363 žáků. Školu navštěvují žáci z Pardubic, přilehlých obcí i z obcí mimo Pardubický kraj. Ve škole je zaměstnáno 39 pedagogů.

6.3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Škola se nachází uprostřed sídliště. Okolí bylo nově zrekonstruováno, v blízkosti je skateboardové hřiště. Také škola je po rekonstrukci. Došlo k zateplení, výměně oken, je nová fasáda a byla vybudována nová jídelna. K dispozici mají žáci také venkovní altán.

Sociálně patologické jevy

Mezi sledované sociálně patologické jevy patří výchovné problémy, poruchy a zneužívání návykových látek.

Řeší se kouření, alkoholismus, drogová závislost, kriminalita, virtuální drogy, záškoláctví, kyberšikana, šikana, agresivní chování, rasismus, antisemitismus, xenofobie, intolerance, atd.

Škola se snaží pro své žáky vytvářet příjemné, bezpečné, sociálně pozitivní klima.

Co se nám daří:

- Škola pravidelně organizuje dny otevřených dveří, na jejich přípravě se podílejí i žáci školy.
- Každoročně jsou organizovány adaptační pobyty pro žáky prvních ročníků, které napomáhají k budování třídních kolektivů, lyžařské výcviky, sportovní kurzy a vodácké kurzy.
- Škola pořádá zájezdy a exkurze, výlety i další kulturní akce.
- Na škole funguje filmový klub.
- Žáci se zapojují do různých sportovních turnajů.
- Učitelé začleňují jednotlivá preventivní témata do výuky, třídní učitelé mají prostor v třídnických hodinách.
- Na škole fungují kurzy přípravy na zkoušky FCE, dále svůj volný čas mohou žáci trávit v knihovně českého jazyka, v knihovně cizích jazyků a ve třech respiriích, z nichž jedno je spojeno s kantýnou.
- Ve škole pracuje studentská rada.
- Na škole pracuje a pravidelně se schází školní poradenský tým.
- Rodiče mají možnost řešit problémy buď na třídních schůzkách nebo prostřednictvím Spolku rodičů, kde se zástupci jednotlivých tříd pravidelně scházejí.
- Učitelé mají možnost účasti na seminářích, které se zabývají dynamikou skupiny, řešením komunikace apod.
- Veškeré aktivity se samozřejmě odvíjejí od aktuální epidemické situace.
- Nejčastější problémy:
- Mezi časté problémy patří časté absence a pozdní příchody především žáků vyšších ročníků.
- Problémy s návratem do školy po kovidu.
- Omlouvání absence žáků zletilých.

6.4 STANOVENÍ CÍLE

Cílem primární prevence u nás je zvýšení odolnosti žáků vůči rizikovému chování. Dlouhodobé a všestranné působení na osobnost a postoje žáků za předpokladu respektování věku a osobnosti žáka.

6.4.1 Dlouhodobé cíle

- Sledovat a hlídat absenci žáků
- Podporovat zdravý životní styl
- Vytvářet podmínky pro pocit bezpečí žáků a pedagogů, vytvářet příznivé klima pro práci ve škole
- Posilovat zdravé sebevědomí žáků
- Posilovat právní vědomí o kriminalitě, předpisech a zákonech
- Prohlubovat vědomí žáků o rizikovém chování a jeho následcích
- Zlepšovat vztahy mezi žáky a učiteli
- Zajistit odborné vzdělávání pedagogů v rámci prevence

- Osvojení pozitivního sociálního chování
- Harmonický rozvoj osobnosti
- Osvojování norem mezilidských vztahů
- Respektování a úcta člověka k člověku
- Tolerantní jednání

6.4.2 Krátkodobé cíle

- Cílem našeho preventivního programu je působit na postoje žáků, pomoci jim s vyjasňováním hodnot, zvýšit jejich odolnost v oblasti prevence rizikového chování, utvářet teoretické znalosti a praktické dovednosti při respektování věku a osobních zvláštností žáků, kteří se brzy stanou dospělými občany.
- Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Zajišťuje aktivity spojené s prevencí nežádoucích jevů a rizikového chování. Je závazný a na konci školního roku je vyhodnocen. Navazuje na minimální preventivní programy minulých let, je aktualizován a přizpůsoben současnému stavu a potřebám školy.
- Protidrogová preventivní strategie je na naší škole rozčleněna do dvou kategorií: 1. a 2. ročník, 3. a 4. ročník.
- Vchody do budovy školy jsou označené grafickou značkou „ Kouření zakázáno“ a zároveň je zde umístěn zákaz používání elektronických cigaret.

Při diagnostice rizik pro možný výskyt rizikového chování dětí ve škole, je nutné analyzovat osobnost jedince, společenské vlivy formující osobnost, konkrétní sociální situaci dítěte, biologické (genetické) předpoklady a osvojení si základních ochranných kompetencí.

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Konkrétních témata prevence jsou zapracovány do vzdělávacího procesu

Explicitní programy práce s jednotlivými tématy sociálně patologických jevů jsou zapracovány podle oblastí do jednotlivých předmětů. Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity – předmět tělesná výchova, biologie, základy společenských věd
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence- předmět základy společenských věd

- oblast přírodovědná – předmět biologie, chemie
- oblast rodinné a občanské výchovy – předmět základy společenských věd
- oblast sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod. – předmět základy společenských věd

Programy jsou konkrétní, vztahují se k určité cílené skupině.

Žáci:

- podporovat zdraví prospěšné aktivity
- využívat volnočasových aktivit poskytované školou
- získávat pravdivé a přiměřené informace o zneužívání návykových látek
- podněcovat rozvoj tvůrčího a pozitivního myšlení žáků
- orientovat se v sociálních vztazích
- být odpovědný za své chování a uvědomit si důsledky svého jednání
- dbát na dodržování školního řádu
- spoluvytvářet přátelskou atmosféru ve třídě
- zapojit se do akcí a projektů školy

Učitelé:

- působit na rodiče žáků, v případě potřeby a zájmu poskytovat materiály a informace k problematice rizikového chování (popř. kontaktních místech)
- postihovat přísně přestupky proti školnímu řádu
- cíleně zařazovat témata prevence do výuky
- poskytovat individuální péči potřebným žákům
- získávat žáky pro volnočasové aktivity na škole
- podílet se na přípravě a realizaci akcí a projektů

Školní metodik prevence:

- koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy
- spolupráce s vedením školy, výchovnou poradkyní a třídními učiteli při řešení problémů
- seznamovat pedagogický sbor se situací v oblasti prevence, dát k dispozici dostupný materiál
- vést evidenci rizikového chování na škole
- účastnit se schůzek metodiků, besed, seminářů týkajících se problematiky rizikového chování patologických jevů
- spolupracovat se studentskou radou

Spolupráce s odborníky a organizacemi

- PPP Pardubice
- Dětská psychiatrie
- Policie ČR
- Městská policie
- Magistrát města Pardubice (odd. sociální prevence)

- Úřad práce
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje

V 1. a 2. ročníku se zaměříme

- na výchovu ke zdravému životnímu stylu, na rozvoj etického a právního vědomí v předmětu základy společenských věd
- na navozování příjemného psychosociálního klimatu ve třídách, na prevenci šikany (třídní učitelé monitorují vztahy v třídním kolektivu pomocí sociometrického dotazníku a jeho následného vyhodnocení)
- na osvojení umění odmítnout drogu
- na vedení žáků k všestrannému rozvoji a posilování jejich sebevědomí
- na posilování důvěry mezi učitelem a žáky, u žáků prvního ročníku i v rámci adaptačního kurzu
- na práci s pozitivním sebehodnocením
- na vedení žáků k tomu, aby si nenechávali problémy pro sebe, abychom posílili jejich sebedůvěru, a aby brali vážně pocity druhých
- na intenzivnější spolupráci s rodiči problémových žáků (využít při řešení problémů Pedagog. psycholog. poradnu v Pardubicích, Policii ČR – toxi-team tel: 466020207/208, městskou policii, výchovnou poradkyni, školní psycholožku, Protialkoholní záchranná stanice U Svaté Trojice, K- centrum Pardubice)
- na využití nabídek besed na téma vztahy v rodině, mezilidské vztahy, soužití generací, sebeovládání, škodlivosti kouření, pití alkoholu, zneužívání návykových látek, gamblerství, problematiky náboženských sekt a působení extrémistických skupin mládeže...
- na nabídku volno časových aktivit
- využití modelových situací a aktivit v rámci školních výletů a kurzů (LVVZ, sportovní kurz 2. ročníků, humanitní proseminář ve 4. ročníku)
- v rámci možností každoročně zažádat o přidělení finančních prostředků na „Program podpory Minimálních Preventivních programů“ od MŠMT a na základě přidělených prostředků uskutečnit ve spolupráci s PPP výcvikové kurzy Prevence rizikového chování mládeže, s cílem předcházet negativním jevům na naší škole, umění odmítnout drogu, vyrovnat se s neúspěchem, řešit mezilidské konflikty a odolávat stresu

Ve 3. a 4. ročníku považujeme za důležité

- formovat vhodné způsoby chování
- diskutovat o osobních, sociálních, politických, ekonomických i mezinárodních důsledcích užívání drog (včetně tabáku)
- důvěryhodnou a dostupnou pomoc školní psycholožky
- i nadále pokračovat v kvalitních službách kariérového poradenství
- vhodnou nabídku volno časových aktivit i v rámci nepovinných předmětů
- využití besed adekvátních věku žáků, především silné působení náboženských sekt, neonacistických organizací, dušení zdraví
- výchovu k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních

Efektivní prevence vyžaduje též

- soustavné vzdělávání školního metodika prevence s využitím nabídky PPP v Pardubicích a protidrogového koordinátora KrÚ Mgr. Renata Černíková, sledování webových stránek www.pardubickykraj.cz , odkaz odd. zdravotní, protidrogová politika
- získané informace poskytovat ostatním pedagogickým pracovníkům a spolupracovat s nimi
- osvětu rodičů (zajistí třídní učitelé)
- vytváření dovedností v komunikaci žáka
- zvládání stresových situací žák - učitel
- vytváření profesionální poradenské služby výchovného poradce pro žáky, učitele rodiče
- velmi kvalitní nabídku volnočasových aktivit

V případě, že selhala preventivní opatření školy, a v případě podezření, že žák zneužívá návykové látky, škola

- provede diskrétní pohovor se studentem. Doporučí mu rozhovor s odborníkem, ze začátku i přes Linku důvěry, doporučí Pedagogicko psychologickou poradnu v Pardubicích, Kontaktní centrum v Pardubicích

Při důvodném podezření:

- kontaktuje rodiče, ev. zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení po požití drogy. Nebezpečí z předávkování a trvalého poškození zdraví, včetně vzniku návyku, hraničící s bezprostředním ohrožením života.
- V případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor KÚ.
- V akutním případě, po prokazatelném zjištění zneužívání návykových látek ve škole, nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování, ředitel školy nebo pracovník pověřený dle pokynu ministra:
- kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň rodiče žáka, popř. zákonné zástupce
- uvědomí OŠMS KÚPk.
- V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 tr. zákona (ohrožení mravní výchovy) nebo zanedbání povinné péče
- uvědomí oddělení péče o dítě. odd. sociální prevence sociálního odboru KÚ
- oznámí věc Policii ČR
- Realizace MPP vychází z těchto dokumentů:
- <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 14514/2000-51

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 22294/2013-1

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 10194/2002-14

Zákon č. 65/2017

Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních 72/2005 Sb.

6.5 METODY PRÁCE

Při realizaci prevence budou kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se dosud osvědčily.

- výklad (informace o návykových látkách, sektách, ...)
- besedy s učiteli nebo s pozvanými odborníky, diskuse
- samostatné práce žáků (výtvarné práce, koláže, slohové práce na určená témata, referáty, publikování ve školním časopise, využití internetu)
- adaptační prožitkové kurzy pro žáky 1. ročníků a dle potřeby i v jiných ročnících
- exkurze
- párová a skupinová práce ve třídě
- individuální přístup k žákům, konzultace učitelů
- aktivizační metody (umění odmítnout drogu, asertivní chování, rozpoznávání soc. pat. jevů, řešení modelových situací)
- účast v soutěžích
- vyhledávání nadaných a talentovaných dětí

6.6 UKAZATELE ÚSPĚCHU

Žáci zvládají:

- definovat rodinu jako zámezí a útočiště
- organizace volného času
- rozlišit léky a návykové látky
- pojmenovat škodlivost kouření a alkoholu a jiných návykových látek, znát jejich následky užívání
- umět odmítat
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- mezi žáky nebují šikana
- žáci jeví zájem o návštěvy odborníků

6.7 Aktivity pro zúčastněné v rámci PP

6.7.1 AKTIVITY PRO PEDAGOGY V RÁMCI PP

- Semináře a školení dle aktuálních nabídek
- Výjezdový seminář MP a VP
- Veškeré aktivity a školení závisí na aktuální epidemické situaci

6.7.2 AKTIVITY PRO RODIČE

Je velmi důležité spolupracovat a navazovat dobré vztahy s rodiči. Společně se pak lépe působí na žáky.

Aktivity se uskutečňují prostřednictvím třídních schůzek v měsících listopad a duben.

Dále se pořádají dny otevřených dveří - prosinec, leden.

6.7.3 AKTIVITY PRO ŽÁKY

- Adaptační kurz pro první ročník – září
- KONEP – dobrovolnictví, výběr žáků - říjen
- Lyžařský kurz pro první ročník - únor
- Sportovní kurz pro druhý ročník - červen
- Besedy dle aktuálních nabídek

Všechny aktivity závisí na epidemiologické situaci.

6.8 HODNOCENÍ /EVALUACE

Na konci školního roku proběhne hodnocení efektivity PP. Bude probíhat na základě kontroly dokumentace za uplynulý rok. Výsledky budou použity k tvorbě programu na příští školní rok.

6.9 REPRESÉ

Do školy žák nesmí nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrožovat mravní výchovu. Porušení tohoto ustanovení bude klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z něho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru

Tento vnitřní předpis nabývá účinnosti 1. 9. 2022. Jeho účinnost končí 31. 8. 2023.

Zpracovala: Mgr. Soňa Chalupová, metodik prevence

V Pardubicích 1. 9. 2022

Mgr. Petr Harbich
ředitel školy